Антикорупциска програма
на Општина Крива Паланка за 2027 година

Корупцијата е глобален предизвик со кој се соочуваат сите земји, без оглед на нивниот степен на развиеност или државно уредување. Властите сè повеќе препознаваат дека корупцијата е сериозна пречка за ефективнои ефикасно владеење, раст и стабилност, како и дека итно се потребни значителни чекори за справување со овој предизвик, на локално и на глобално ниво. Затоа, земјите развиваат закони, политики, методологии и програми со цел да го сузбијат овој феномен, да го искоренат од нивните системи и да обезбедат поквалитетен живот за нивните граѓани.

Како одговор на овој предизвик, како резултат на заложбите на Владата на Република Северна Македонија во борбата против корупцијата, Општина Крива Паланка ја разви оваа Антикорупциска програма, која има за цел да ги олесни напорите и заложбите во борбата против корупцијата, да придонесе кон нејзино искоренување и да спречи нејзина понатамошна појава, како и да обезбеди квалитетна, ефективна и ефикасна јавна служба, целосно ослободена од коруптивни практики, која ќе биде вистински сервис за сите граѓани.

Листа на поими

Корупција: Законот за спречување судир на интереси ја дефинира корупцијата како „злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба заради остварување корист, директно или преку посредник, за себе или за друг“. Притоа, под овој поим се опфатени и поимите:

-пасивна корупција–намерно делување на службено лице, кое директно или преку посредник, бара или прима корист од каков било вид, за себе или за трето лице, или прифаќа ветување на ваква корист, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со своите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски и

-активна корупција-намерно делување на кое било лице кое директно или преку посредник, ветува или дава корист од каков било вид на службено лице, за него или за трето лице, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со неговите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.

Јавен интерес: иако не постои единствена законска формулација застапена во сите прописи, прифатеното толкување е дека под јавен интерес се подразбираат сите права и обврски на граѓаните и правните лица во државата кои како такви се утврдени и гарантирани со уставот и законите во една држава како и ратификуваните меѓународни договори. Притоа, јавниот интерес, онака како што е дефиниран во Законот за спречување судир на интереси, претставува „заштита на основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати со меѓународното право и утврдени со Уставот на Република Северна Македонија, спречување наризиците за здравјето, одбраната и безбедноста, заштита на животната средина и на природата, заштита на сопственоста и на слободата на пазарот и претприемништвото, владеење на правото и спречување на криминалот и корупцијата“.

Приватен интерес: материјален или нематеријален интерес на службеното лице што може да влијае врз неговото одлучување при вршењето на јавните овластувањаи должности.

Судир на интереси: состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности.

+389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка

Ризик од корупција: кој било вид на внатрешна или надворешна слабост или постапка која претставува можност за појава на корупција во рамките на државни органи, јавни претпријатија и другиинституции од јавниот сектор и кој ги вклучува прашањата за судир на интереси, неспоивиотна функции, примање подароци и други нелегални плаќања, лобирање, недостаток на систем за заштита на укажувачи, измами, несоодветно користење на овластувањата, дискрециони овластувања, финансирање на политички партии и кампањи спротивно на закон, тргување или недозволено користење на информации, транспарентност на постапки и документи и други прашања од значење за интегритетот.

Интегритет: законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата во која се одговорно лице, односно се вработени, ги елиминираат ризиците и ги отстрануваат сомневањата во можноста од настанување и развој на корупција и со тоа обезбедуваат доверба кајграѓаните во вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции.

Непотизам: во најширока смисла, се дефинира како „влијание на семејните и роднинските врски при донесување на одлуки за вработување и склучување на јавни (управни) договори (најчесто во постапките за јавни набавки и издавање на дозволи)“.

Клиентелизам: давање привилегии или придобивки на клиентот во замена за услуги, придобивки или во политички контекст, гласови.

Кронизам: најчесто опфаќа ситуации во кои се претпочитаат пријатели или соработници, без оглед на тоа колку се соодветни. Најголема веројатност за појава на кронизам има во контекст на именувања, но може да се појави и во која било инстанца кога се практикуваат дискреционите права.

Вовед

Како резултат на заложбите на Владата на Република Северна Македонија во борбата против корупцијата, Општина Крива Паланка ја разви оваа Антикорупциска програма, која има за цел да ги олесни напорите и заложбите во борбата против корупцијата.

Дополнително во овој документ е даден краток осврт на профилот на ЕЛС, нејзините надлежности, изготвени документи, како и целите за кои е изготвен документот. Понатаму, документот содржи и Анализа за ризичните области за корупција во рамките на делокругот на работењето, која всушност претставува наративен опис на моментална состојба и алатка за идентификување на предизвиците и слабостите.

Главен фокус во Антикорупциската програма на Општина Крива Паланка се става на два клучни аспекта:

-екстерен аспект: што може ЕЛС да направи на локално ниво за спречување на корупцијата,

-интерен аспект: кои мерки треба да ги преземе за да превенира и спречи корупција однатре, во самата ЕЛС.

Надлежности на ЕЛС

Општина Крива Паланка е надлежна за вршење на следните работи:

- Урбанистичко (урбано и рурално) планирање, издавање на одобренија за градење на објекти од локално значење утврдени со Закон, уредување на просторот и уредување на градежното земјиште;

+389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка

INTERCERT CERTIFIED ISO 9001

- Заштита на животната средина и природата, во смисла на преземање на мерки за заштита и спречување од загадување на водата, воздухот, земјиштето, заштита на природата, заштитата од бучава и нејонизирачко зрачење;
- Локален економски развој, во смисла на планирање на локалниот економски развој, утврдување на развојни и структурни приоритети, водење на локална економска политика, поддршка на развој на мали и средни претпријатија и на претприемништвото на локално ниво и во тој котекст учество во воспоставувањето и развојот на локалната мрежа на институции и агенции и промовирање на партнерство;
- Комунални дејности, во смисла на снабдување со вода за пиење, испорака на технолошка вода, одведување и пречистување на отпадни води, одведување и третман на атмосферски води, јавно осветлување, одржување на јавна чистота, собирање, транспортирање и постапување со комунален цврст и технолошки отпад, уредување и организирање на јавниот локален превоз на патници, одржување на гробовите, гробиштата и давање погребални услуги, изградба, одржување, реконструкција и заштита на локалните патишта и улици и други инфраструктурни објекти, регулирање на режимот на сообраќајот, изградба и одржување на улична сообраќајна сигнализација, изградба и одржување на јавен простор за паркирање, одстранување на непрописно паркирани возила, одстранување на хаварисани возила од јавните површини, изградба и одржување на пазари, чистење на оџаците, одржување и користење на паркови, зеленило, парк-шуми и рекреативни површини, регулација, одржување и користење на речните корита во урбанизирани делови, определување на имиња на улици, плоштади и други инфраструктурни објекти;
- Култура, во смисла на институционална и финансиска подршка на културните установи и проекти, негување на фолклорот, обичаите, старите занаети и слични културни вредности, организирање на културни манифестации, поттикнување на разновидни специфични форми на творештво;
- Спорт и рекреација, во смисла на развој на масовен спорт и рекреативни активности, организирање на спортски приредби и манифестации, одржување и изградба на објекти за спорт, како и поддршка на спортски сојузи;
- Социјална заштита и заштита на деца, во смисла на финансирање, инвестиции, одржување и сопственост на детски градинки и домови за стари, остварување на социјална грижа за инвалидни лица, деца без родители и родителска грижа со воспитно-социјални проблеми, со посебни потреби, од еднородителски семејства како и деца од улица, лица изложени на социјален ризик, засегнати со злоупотреба на дрога и алкохол, подигање на свеста на населението, домување на лица со социјален ризик, остварување на право и воспитување на деца од предучилишна возраст;
- Образование, во смисла на основање, финансирање и администрирање на основни и средни училишта во соработка со централната власт, во согласност со закон, како и организирање на превоз и исхрана на ученици и нивно сместување во ученички домови;
- Здравствена заштита, во смисла на управување со мрежата на јавни здравствени организации и објекти од примарна здравствена заштита во кои општината е застапена во

+389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка
INTERCERT CERTIFIED ISO 9001

сите одбори на сите здравствени организации во јавна сопственост, здравствено воспитување, унапредување на здравјето, превентивни активности, заштита на здравјето на работниците и заштита при работа, здравствен надзор на животната средина, надзор над заразните болести, помош на пациенти со специјални потреби и други области определени со закон;

- Спроведување на подготовки и преземање мерки за заштита и спасување на граѓаните и материјални добра од воени разурнувања, природни непогоди и други несреќи и од последици предизвикани од нив;
- Противпожарна заштита вршена од територијалната противпожарна единица;
- Надзор над вршењето на работи од надлежност на општината;
- Други работи определени со закон.

Стратегии, планови и програми

Како дел од своите надлежности, Општина Крива Паланка има развиено повеќе стратегии, планови и програми за унапредување на општината и на администрацијата. Дел од стратегиите, плановите и програмите на ЕЛС вклучуваат:

- Локален акциски план за родова рамноправност на Општина Крива Паланка 2024-2027 година
- Стратегија за управување на ризици на Општина Крива Паланка
- Локален акционен план за животна средина (ЛЕАП) на Општина Крива Паланка (2025-2030)
- Родово одговорната стратегија за одржлив развој 2022-2027 година
- Социјален план на Општина Крива Паланка
- Годишен план за вработување на Општина Крива Паланка
- Програма за млади на Општина Крива Паланка
- Програма за активностите на Општина Крива Паланка за стручно усовршување на вработените и тим билдинг
- Програма за изработка на урбанистички планови во Општината Крива Паланка
- Програма за уредување на градежно земјиште во Општина Крива Паланка
- Програма за зимско одржување на улиците, тротоарите и локалните патишта во општина Крива Паланка
- Програма за изработка на техничка документација за режимот на сообраќај на улиците во општина Крива Паланка и нивна реализација
- Програма за активностите на Општина Крива Паланка во областа на еднаквите можности
- Програма за активности на Општина Крива Паланка во областа на образование
- Програма за активностите на Општина Крива Паланка во областа на заштитата и спасувањето, противпожарната заштита и управување со кризи
- Програма за активностите на Општина Крива Паланка во областа на културата и културните манифестации
- Програма за локален економски развој на Општина Крива Паланка

+389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка

- Програма за активностите на Општина Крива Паланка во областа на развојот на информатичко-комуникациската технологија
- Програма за активностите на Општина Крива Паланка во областа на спорт
- Програма за изградба, реконструкција и одржување на мрежата за јавното осветлување во Општина Крива Паланка
- Програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на локалната патна мрежа во општина Крива Паланка
- Програма за одржување на јавна чистота во град Крива Паланка
- Програма за превентивна дезинсекција и дератизација во Општина Крива Паланка
- Програма за решавање на проблемот со кучиња скитници на подрачјето на Општина Крива Паланка
- Програма за управување со отпад на Општина Крива Паланка
- Програма за подигање и одржување на градско зеленило во Крива Паланка
- Програма на Општина Крива Паланка од областа на соработка со здруженија на граѓани и фондации
- Програма за изградба, реконструкција и одржување на локалната водоводна и канализациона мрежа во општината Крива Паланка
- Програма за социјална, детска и здравствена заштита
- Развојна Програма ЈЕА за „Поставување на урбана опрема монтажно демонтажен објект - Катна гаража“
- Развојна Програма ЈЛА за Партерно уредување на мајор коритотот на Крива Река-дел 1 и 4
- Развојна Програма ЈДБ за Реконструкција на патен правец за Калин Камен
- Развојна Програма ЈДВ за „Реконструкција на дел од ул.Св.Јоаким Осоговски делница од дол Единство до спој со државен пат А1 со изградба на атмосферска канализација “
- Развојна Програма ЈАА-за „Уредување на делови од спортски комплекс-трибини кај фудбалско игралиште“
- Развојна Програма ЈМА за времено уредување на јавни површини, улици и патеки со бехатон плочи
- Развојна Програма ЈГА за Изградба и реконструкција на водоводна мрежа 2027-2029
- Развојна Програма РАА за активности во програмата за животна средина на Општина Крива Паланка
- Развојна Програма ЈЛБ за Изградба и регулација на долови и речни корита 2027-2029
- Развојна Програма ЈИА за Изградба и реконструкција на канализациона мрежа 2027-2029
- Развојна Програма ЈДГ за Изградба,реконструкција и рехабилитација на локална патна мрежа 2027-2029
- Развојна Програма ЈДА за Изградба, реконструкција, одржување и заштита на локалната патна мрежа на територијата на Општина Крива Паланка
- Развојна Програма ЈНБ за обезбедување на проектно-техничка документација и поставување на урбана опрема- спортско рекреативни игралишта и детски катчиња 2027-2029.

+389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка
INTERCERT CERTIFIED ISO 9001

Цели на годишниот план за антикорупција

Програмите и плановите за борба против корупцијата опфаќаат различни аспекти, од дефинирање на корупцијата, до што секој вработен може да стори за да ги идентификува и управува етичките дилеми и ризикот од корупција. Оваа програма се фокусира на утврдување конкретни мерки и активности за контрола и превенција на појавата на корупција.Таа претставува еден вид почетна анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето на Општина Крива Паланка, односно се труди за ги идентификува причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата.

Имено, клучните проблеми и ризични фактори за појава на корупција и судир на интереси во општинската администрација и вработените во општината се однесуваат на:

- отсуството на систематизирани мерки за спречување на корупцијата;
- отсуството на проценка на ризикот од појава на корупција;
- отсуството на цврсти гаранции за спроведување на процедурите за работа;
- недостаток на јавна контрола врз работата на јавната администрација, што ги отвора вратите за различни форми на судир на интереси.

Можни ризици од корупција на вработените во Општина Крива Паланка се:

- судир на интереси;
- подароци и спонзорства;
- немање укажувачи, соработници на правдата, сведоци и лица кои работат на спречување на корупцијата;
- лоборање;
- назаконски барања.

Имајќи го предвид горенаведеното, оваа програма има за цел да воспостави ефикасен систем на мерки и активности кои ќе овозможат превенција и борба со корупцијата како главен стратешки приоритет и да оствари неколку цели со кои значително ќе се намалат проблемите и ризичните фактори за појава на корупција:

- ➔ зголемување на нивото на одговорност и демонстрирана волја за борба против корупцијата;
- ➔ јакнење на интегритетот и отчетноста на раководството и вработените во ЕЛС, базирано на систем на вредности и критериуми за квалитет;
- ➔ почитување на законските прописи, на Етички кодекс на локалните функционери во Република Северна Македонија, како и на Кодексот за административни службеници;
- ➔ спроведување на надлежностите на ЕЛС на законски, транспарентен, етички, економичен, одговорен и ефективен начин;
- ➔ проактивна транспарентност, зајакната контрола и надзор во јавните набавки и во склучувањето договори;
- ➔ јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето;
- ➔ подигнување на јавната свест и спроведување антикорупциска едукација за вработените и градење личен и професионален интегритет;
- ➔ зајакнување на довербата на граѓаните во ЕЛС и мотивирање да пријават корупција.

+389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка

Анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето

Проблемите и мерките во програма на Општина Крива Паланка се систематизирани во следните области:

1. Управување со човечки ресурси

Непристрасна, ефикасна, ефективна општинска администрација, која е независна од политичко влијание е еден од клучните делови во борбата против корупцијата. Општинската администрацијата и сите вработени во општината мора да работи на принципите на етичност и интегритет, а нејзините механизми за санкционирање на неетичкото и коруптивно однесување мора да се направат пофункционални.

За таа цела, а поаѓајќи од заложбите за владеење на правото, обезбедување на одржлив економски и општествен развој, поттикнување на јавната доверба во локалните власти, целосно и непречено остварување на правата и слободите на граѓаните, како и поттикнување на нивното учество во носењето одлуки на локално ниво, Општина Крива Паланка усвои декларација за **Политика на интегритет** со кој не се толерира коруптивно однесување од страна на градоначалникот, членовите на Советот и сите вработени во општинската администрација!

Лицето за интегритет од редот на вработените ќе обезбеди доверливо советување за прашања поврзани со етика и интегритет. Ова лице ќе биде обучено од страна на ДКСК. Една од задачите на ова лице ќе биде следење на спроведувањето на Политиката на интегритет и давање на предлози за подобрување.

Активното следење на спроведувањето на политиката на интегритет може да вклучува:

- Собирање и анализа на податоците за повреди на кодексот и утврдување на трендови, преку анализа на дисциплинските постапки;
- Мерење на запознаеноста на вработените и потребите за натамошна доедукација и поддршка, преку анкети со вработените, пополнување на прашалници пред и после обуките;
- Спроведување на истражување на јавното мислење и можност за пополнување на прашалници од страна на корисниците на услугите на ЕЛС.

ЕЛС ќе назначи и одговорно лице за прием на пријави доставени заради внатрешно пријавување (овластено лице). На овластеното лице ќе му бидат обезбедеби потребните услови за работа, кои пак ќе овозможат негова независност и непреченост во работата. Покрај тоа, ЕЛС ќе пропише процедура за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците, заштита на личните и други податоци итн.

2. Зајакната контрола и надзор на јавни набавки и процесот за управување со јавните финансии

Преку процесот на јавни набавки во јавниот сектор, властите на локално ниво се под ризик од коруптивни практики заради остварување финансиски добивки. Затоа, со цел да се заштити јавниот интерес, да се добие најдобрата вредност за јавните трошоци, да се обезбеди фер конкуренција во постапките и правичен третман на понудувачите, неопходно е да се постигне највисоко ниво на транспарентност на процесите, зајакнување на капацитетите со квалификувани и обучени кадри за спроведување на јавните набавки, засилување на контролата врз

+389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка

INTERCERT CERTIFIED ISO 9001

спроведувањето на јавните набавки; зголемување на ефикасноста во реализацијата на јавните набавки и зголемување на личниот интегритет на лицата вклучени во нивно спроведување.

Општина Крива Паланка ревносно го води процесот на управување со јавните финансии преку механизмите за буџетирање, распределба, трошење и отчетност. ЕЛС при спроведување на јавните набавки ги почитува начелата на економичност, ефикасност, конкуренција помеѓу економските оператори, транспарентност, еднаков третман на економските оператори и сразмерност. За оваа цел има донесено и интерен акт **Процедура за отпочнување и спроведување на постапки за јавни набавки и подготовка, склучување и реализација на договорите.**

Исто така отчетното управување со јавните финансии е од витално значење, а во таа насока ЕЛС ја препознава потребата од ажурно споделување со јавноста на: годишниот буџет, извештаите за реализација на буџетите и завршните сметки.

3. Јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето

Во ера на голема достапност до различни извори на информации, како и на лесно достапни можности за пласирање информации или дезинформации, голема е можноста граѓаните да се здобијат со погрешни сознанија во однос на работата на ЕЛС, како и во однос на корупцијата и она што таа го претставува. Ова може да резултира со поткопување на довербата на граѓаните во ЕЛС, како и со помала можност да се идентификуваат и пријавуваат потенцијалните коруптивни практики.

Затоа, со цел да се зајакне довербата на граѓаните кон ЕЛС, Општина Крива Паланка, обезбедува пристап и можност на целокупната јавност да има увид во нејзиното работење. ЕЛС го овозможува ова преку транспарентно и навремено објавување на информации за нејзината работа преку користење релевантни канали за информирање.

Општина Крива Паланка во овој сегмент е рангирана на првото место на транспарентни институции во Република Северна Македонија и продолжува и оваа година да ја зголемува својата транспарентност со планирање на нови активности и имплементација на истите. Притоа, ЕЛС континуирано ќе ги користи сите расположливи ресурси за информирање за да споделува информации и податоци во однос на корупцијата и мерките кои ги презема за да ја спречи нејзината појава.

На овој начин, Општина Крива Паланка ќе придонесе во борбата против корупцијата и ќе помогне во напорите за зголемување на свесноста на јавноста за корупцијата, земајќи предвид дека свесноста на јавноста за негативните ефекти на корупцијата е основен дел на која било ефективна стратегија за превенција на корупцијата. Со тоа, не само што ќе се споделуваат и обелоденуваат суштински информации за корупцијата, дотолку повеќе, на службениците и граѓаните ќе им се даде импулс за да се охрабрат да пријавуваат коруптивни практики или појави.

17.11.2026 година
Крива Паланка

Општина Крива Паланка
Градоначалник,
Сашко Митовски

☎ +389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175
1330 Крива Паланка

INTERCERT CERTIFIED ISO 9001